

Izvor fotografije: <https://medcities.org/es/member/sarajevo/>

Transparentnost kroz digitalizaciju: Katalog metapodataka prostorno-planskih dokumenata Kantona Sarajevo

Uvod

U Kantonu Sarajevo postoji mnogo izvora prostornih podataka koji su neophodni za širok spektar upotrebe i korisnika. Ovi podaci uključuju, ali nisu ograničeni na geodetske i katastarske informacije, detaljne kartografske zapise, ortofoto snimke, digitalne modele terena, kao i

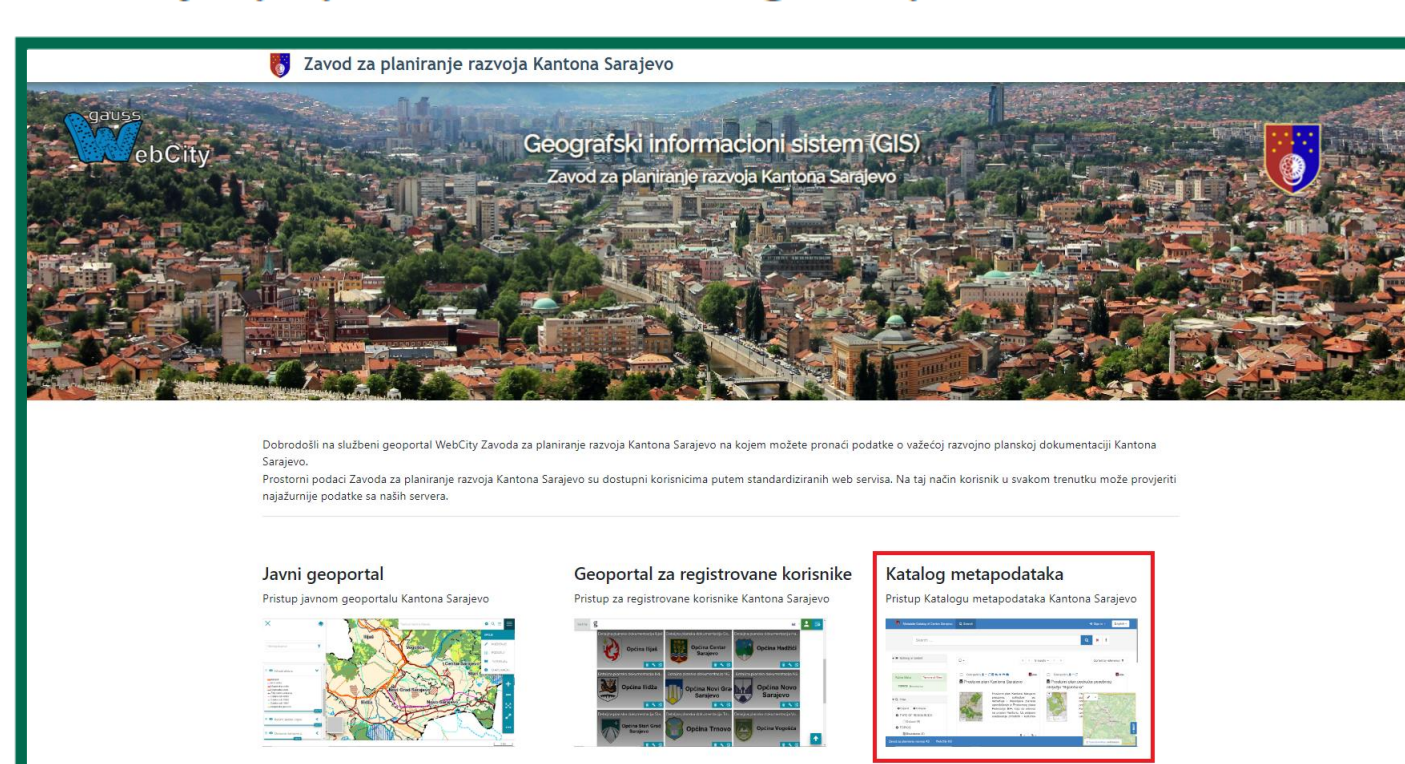
vitalne informacije o zaštićenim područjima, vodozaštitnim i ostalim specifičnim zonama. Kako bi ovi podaci bili potpuno iskoristivi, neophodno je da budu detaljno opisani metapodacima.

Šta su metapodaci i Katalog metapodataka Kantona Sarajevo?

Općenita definicija je da su metapodaci podaci o izvorima prostornih podataka, odnosno podaci o podacima. Prema direktivi INSPIRE (Infrastruktura za prostorne informacije u Evropskoj zajednici), metapodaci su definisani kao informacije koje opisuju izvore prostornih podataka te koje omogućavaju njihovo otkrivanje, pregledavanje i korištenje. Metapodaci daju detaljan opis nekog prostornog podatka, te pomažu da se pronađu neophodni podaci i da se osmisli kako se mogu najbolje iskoristiti.

Katalog metapodataka je baza podataka/informacioni sistem u kojem su pohranjeni skupovi metapodataka. U Katalog metapodataka Kantona Sarajevo uneseni su metapodaci koji opisuju prostorne podatke Kantona Sarajevo, a uključuju naslov i tekstualni opis podataka, datum kreiranja, vlasnika podataka, format podataka, pravo i način korištenja, učestalost ažuriranja podataka, zakonsku regulativu, itd., a za specifične geopodatke tu su i podaci o koordinatnom sistemu, prostornoj rezoluciji, tipu podataka, itd. Katalog metapodataka Kantona Sarajevo je povezan sa centralnim Katalogom metapodataka

infrastrukture prostornih podataka (IPP) Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) putem operacije koja se naziva prikupljanje (engl. harvesting), odnosno vrši se preuzimanje svih metapodatkovnih zapisa iz Kataloga metapodataka Kantona Sarajevo u centralni Katalog metapodataka IPP FBiH.

Slika 1: Direktna poveznica za pristup Katalogu metapodataka se može pronaći na službenoj stranici Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo u prozoru „WebCity“ klikom na opciju „Katalog metapodataka“ ili <https://metapodaci.zavodzpr-sa.ba/>.

Trenutno, Katalog metapodataka Kantona Sarajevo sadrži nešto više od 200 metapodatkovnih zapisa, a u

narednom periodu se očekuje redovan i aktivan unos metapodataka od strane relevantnih subjekata.

Metapodaci pružaju strukturirane informacije o prostornim podacima, omogućavajući njihovo lakše pronalaženje i korištenje. Upravo zbog toga je uspostavljen Katalog metapodataka Kantona Sarajevo, koji služi kao centralna baza podataka za opisivanje i lociranje prostornih informacija.

Šta je cilj Kataloga metapodataka?

- Pružiti vlasnicima podataka moderan i koherentan sistem upravljanja metapodacima;
- Olakšati korisnicima da pronađu podatke koji ih zanimaju;
- Kreirati platformu koja može centralizovati metapodatke od više institucija;

- Povećati dostupnost podataka;
- Uskladiti podatke sa međunarodnim standardima i normama što je ključno za jednostavan i efikasan rad i razmjenu informacija između različitih sistema ili organizacija.

Približavanje članstvu u Evropskoj uniji (EU): Zakonske obaveze u skladu sa EU i međunarodnim standardima

Prema Zakonu o IPP FBiH iz 2021. godine, svi subjekti IPP FBiH imaju obavezu kreirati i redovno održavati metapodatke za izvore podataka iz vlastite nadležnosti. Ove obaveze usklađene su sa preporukama i standardima EU, odnosno direktivom INSPIRE (2007/2/EC) koja promovira transparentnu i olakšanu razmjenu geopodataka.

Katalog metapodataka i sadržani metapodaci su kreirani u skladu sa internacionalnim standardima ISO 19115,

ISO 19119 i ISO 19139 uvažavajući minimalne zahtjeve INSPIRE profila metapodataka.

Odluka o uspostavljanju, unosu, korištenju i održavanju Kataloga metapodataka Kantona Sarajevo donesena je u julu 2023. godine, što ukazuje na posvećenost lokalnih vlasti usklađivanju sa standardima EU i ostvarivanju članstva u EU.

Kako dostaviti dokumente za pohranu u Katalog metapodataka Kantona Sarajevo?

- Popunite obrazac koji možete preuzeti na zahtjev putem e-maila: info@zpr.ks.gov.ba.
- Popunjen obrazac dostavite koordinatoru Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo na dalju validaciju i finalni UNOS u Katalog metapodataka Kantona Sarajevo.

Projekat urbane transformacije Sarajeva (UTPS)

Projekat UTPS podržava modernizaciju urbanog planiranja u Kantonu Sarajevo. U sklopu projektnog radnog paketa „Digitalni prostorni informacioni sistem – platforma metapodataka“, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je uspostavio Katalog metapodataka prostorno-planske dokumentacije za potrebe Kantona Sarajevo.

Uz Katalog metapodataka, u okviru UTPS projekta kreirana je digitalna arhiva za elektronsko pohranjivanje arhivske dokumentacije. Dodatno, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je kroz „Projekat unapređenja

web baziranog informacionog sistema“ razvio platformu „WebCity“. Ova platforma omogućava brže dijeljenje informacija, transparentnu komunikaciju između građana i institucija, te optimizaciju procesa.

Uspostava Kataloga metapodataka i povezanih digitalnih sistema predstavlja korak ka efikasnom i transparentnom upravljanju prostornim podacima u Kantonu Sarajevo. Ova inicijativa ne samo da olakšava pristup podacima, već doprinosi i održivom i odgovornom urbanom razvoju, stvarajući bolje uslove za građane i institucije da zajedno oblikuju bolju budućnost Kantona Sarajevo.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo

- E-mail: info@zpr.ks.gov.ba
- Kontakt telefon: +387(33)258-265

Projekat urbane transformacije Sarajeva (UTPS) je finansiran od strane švicarskog Državnog sekretarijata za ekonomske poslove (SECO).

Podršku izradi Kataloga metapodataka Kantona Sarajevo pružio je konzorcij URBAPLAN (Lausanne), HELVETAS (Bern) i ENOVA (Sarajevo).

Partner u izradi Kataloga metapodataka Kantona Sarajevo je Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

